بسم الله الرحمن الرحيم

BİLMEK

İnsan türünün en büyük ve en gizemli gücü onun "bilebilen" bir varlık olmasıdır. Filozofların yüzyıllardır cevap aradığı soru *"Bilmek nedir?"* sorusudur. Biliyoruz, öğreniyoruz ama bunu nasıl yaptığımızı bilemiyoruz. Kimisi 'akıl' diye bir şeyin cevher halinde bizde bulunmasından dolayı bilebildiğimizi, kimisi ise duyular yoluyla elde edilenlerin 'hafıza' diye bir şeyde saklandığını, saklanan şeye benzer bir şeyle karşılaşılınca da hafızada saklanan o şeylerin çeşitli şekillerde kombine edilerek geri çağrıldığını ve 'bilmek' denen şeyin bu şekilde gerçekleştiğini söyledi. Söylediler ve hâlâ söylüyorlar ama söyledikleri karanlığa taş atmanın ötesine geçemedi bir türlü.

Bu 'bilmek' denilen şey öyle gizemli bir şeydir ki ispata kalktığınızda ispat ettiğinizi de ispat etmek zorunda kalıyorsunuz ve bu durumda 'bilmek' denilen şey sizi sonsuz bir sarmalın içine çekiyor. İşin en garip ve gizemli tarafı ise hiçbir insan 'bilmek' denilen şeyi durduramıyor çünkü insan ne yaparsa yapsın evrenden kendisine sökün eden bilgi akışını durduramıyor.

'Bilgi' dedik ya işte o da başka bir gizem çünkü insan türü 'BİLGİ' denilen şeyin de ne olduğunu ve nasıl çalıştığını bilmiyor. İşte bu açıdan meseleye bakıldığında bildiğini zanneden ve bilgi denilen şeyi "Kb, Gb, Tb" vs. gibi ölçtüğünü zanneden insan neyi bildiğini de bilmiyor aslında; yani insan ne 'bilmek' denilen şeyi ne 'bilgi' denilen şeyi ne de 'neyi bildiğini' biliyor.

"Durduramadığımız 'bilmek' denilen bu şeyi ne kadar bilirsek durdurabiliriz?" diye bir soru sorup evrene şöyle bir göz gezdirsek bilmemize konu olabilecek olgu ve olayların sonsuza kadar uzandığını görmekteyiz. Tanrıya inanmayanlar açısından belki bir zenginlik olarak görülebilir bilinmeye açık sonsuz nesnelerin varlığı fakat sonsuz içinde bilme yolcuğu yapmak aslında sonsuza varmadan hiçbir şeyin bilinemeyeceği anlamına da gelmektedir bir yandan çünkü her aşamasında bir önceki bildiklerimiz başka şekle bürünmekte, başka bir bilgiye dönüşmekte; yani insan bugün bildikleriyle dün bilmediğini biliyor. Dün, bugün ve yarınlar sonsuza uzanınca yaşadığımız her gün ve öğrendiğimiz her bilgi dün bildiğimizi zannettiklerimizi bilmediğimizi bildiriyor bize ve yarın da bugün bildiklerimizi bilmediğimizi öğreneceğiz.

'Bilmek' denilen şeyin en sonuna varmadıkça bildiğimizden kesin emin olduğumuz şeylerin hiçbirini bilemeyeceğiz yani TEKNİK olarak bir şeyi bilme imkânına sahip değiliz.

Tüm bunların üstüne bir de evrendeki sürekli değişimi eklediğimizde 'bilmek' denilen şeyin aslında 'bilmemek' olduğunu rahatlıkla anlarız.

Gelişmiş teleskoplarla evrene bakıp milyar tane galaksiden bahsetmek, 'bilme'nin resmini çekmek değil 'bilmeme'nin resmini çekmektir çünkü farkına vardığımız her nesne sadece bilmediğimiz bir şeyi bildirmez bize, aynı zamanda o nesnenin farkına varmadan önceki halimizde bildiğimizi zannettiğimiz şeyleri bilmediğimizi de bildirir bize yani 'bilmek' temalı çizdiğimiz resim büyüdükçe ortaya çıkan tablo 'bilmek' değil 'bilmemek' tablosu olmaktadır.

Sadece bunlar da değil, eşyaya dair bildiğimizi zannettiğimiz bir bilginin evrenin tamamı içindeki yerini de hiçbir zaman bilemeyeceğiz.

Ne bilmeyi ne bilgiyi ne de evreni durduramıyorsak, bildiğimizi zannettiğimiz her şey bilmediğimiz anlamına geliyorsa, durmadan bilmemiz 'BİLMEK' resmini değil de 'BİLMEMEK' resmini büyütüyorsa, bugün bildiklerimiz dün bildiklerimizi aslında bilmediğimizi bildiriyorsa ve yarın da hep geliyorsa BİZ NASIL BİLECEĞİZ? Bilmek imkânsız mı?

Varlığı var eden ALLAH'ı görmezden gelenlerin bu soruya cevap vermesi imkânsızdır. Bu soruya ancak ve ancak varlığı bir var edenin olduğuna, O'nun da ÂLİM ve HABİR olduğuna inanan biri cevap verebilir.

(Fâtır 35/14)
اِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاۤءَكُمْۚ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْۗ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْۗ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيْرٍ
İn ted'ûhum lâ yesme'û du'âekum velev semi'û mâ-stecâbû lekum ve yevme-lkiyâmeti yekfurûne bişirkikum velâ yunebbi-uke miślu ħabîr(in)

İnsanı, bilinenin bilmemeye dönüştüğü bu sonsuz sarmaldan ancak ve ancak varlığı var eden, 'bilmek' denilen şeyin kendisinde hiç artmadığı, bilmenin onda yeni bir şey olmadığı, eşyanın tüm süreçlerini kuşatan, 'başlangıç' diye bir şeyin kendisinde bulunmadığı tüm başlangıçları başlatan ve tüm başlayanları sonlandıran ama kendisinde 'son' diye bir şeyin olmadığı bir Zat'ın haber vermesi kurtarabilir.

O'nun dahil olmadığı bir 'bilme' asla 'bilmek' olmaz, olamaz!

O'nun haber vermediği bir şey asla bilinemez!

O, bilmeyi mümkün kılandır!

Kusursuzluk sadece Âlemlerin Rabbi Allah'ın olabileceği bir şeydir.

الحمد لله رب العلمين

Ramazan Demir
22.07.2025